

तदेवंचित्तस्थैर्यार्थविराट्देहजीवेश्वराणामभेदेनोपासनमुक्तम् तत्रतुदेहजीवावीश्वरेप्रविलाप्यसएवध्येयइतिनिर्धारयति सइति सर्वेषांधीवृत्ति
भिरनुभूतंसर्वेयेनसएकएवसर्वांतरआत्मातमेवसत्यंभजेत अन्यत्रोपलक्षणेनसज्जेत यतआसंगात्आत्मनःपातः संसारोभवति एकस्यतत्तदिन्द्रि
यैः सर्वानुभूतौदृष्टांतः स्वमजनानामीक्षितायथेति स्वमेहिकदाचिद्धून्देहान्प्रकल्प्य जीवस्तत्तदिन्द्रियैःसर्वंपश्यतितद्वत् ईश्वरस्यतुविद्याश
क्तित्वान्नबंधः ॥ ३९ ॥ इतिद्वितीयस्कंधेटीकायांप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ द्वितीयेतुततःस्थूलधारणातोजितंमनः सर्व
साक्षिणिसर्वेशेविष्णौधार्यमितीर्यते ॥ १ ॥ दृश्यालंबनरूपैवमुक्तावैराजधारणा इहोच्यतेतुतत्साध्यासर्वांतर्यामिधारणा ॥ २ ॥ तत्रतावत्पूर्वो
क्तधारणायाअवांतरफलमाह एवंयाधारणातयातुष्टाद्धरेः पुराप्रलयसमयेनष्टांसृष्टिस्मृतिप्रत्यवरुध्यलब्ध्वाअप्ययात्मागिदंविश्वंयथासीत्तथा

ससर्वधीवृत्त्यनुभूतसर्वआत्मायथास्वप्नजनेक्षितैकः॥ तंसत्यमानंदनिधिंभजेतनान्यत्रसज्जेद्यतआत्मपातः
॥ ३९ ॥ इतिश्रीभागवतेमहापुराणेद्वितीयस्कंधेमहापुरुषसंस्थानुवर्णनेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ७३ ॥ ७३ ॥
श्रीशुकउवाच एवंपुराधारणयात्मयोनिर्नष्टांस्मृतिप्रत्यवरुध्यतुष्टात् ॥ तथाससर्जैदममोघदृष्टिर्यथाऽप्य
यात्माग्यवसायबुद्धिः ॥ १ ॥ शाब्दस्यहिब्रह्मणएषपंथायन्नामभिध्यायतिधीरपार्थैः ॥ परिभ्रमंस्तत्रनविंद
तेऽर्थान्मायामयेवासनयाशयानः ॥ २ ॥ अतःकविर्नामसुयावदर्थःस्यादप्रमत्तोव्यवसायबुद्धिः ॥ सिद्धेऽन्य
थार्थेनयतेतत्रपरिभ्रमंतत्रसमीक्षमाणः ॥ ३ ॥

ससर्ज व्यवसायात्मिकाबुद्धिर्यस्यसः अतएवामो

घादृष्टिर्यस्येति अतस्तयाधारणयाविश्वसृष्टिसामर्थ्यंभवति ॥ १ ॥ उपासनाफलादपिविरक्तस्यशुद्धात्मधारणायामधिकारः अतोवैराग्यार्थस
र्वकर्मफलंनिंदति शाब्दंशब्दमयंब्रह्मवेदःतस्यएषपंथाः कर्मफलबोधप्रकारः कोऽसौ अर्थशून्यैरेवस्वर्गादिनामभिः साधकस्यधीध्यायतितत्त
दिच्छांकरोतिइतियत् अपार्थत्वमेवाह तत्रमायामयेपथिसुखमितिवासनयाशयानः स्वप्नान्पश्यन्निवपरिभ्रमन् अर्थान्निविंदति तत्तल्लोकंप्राप्तो
ऽपिनिरवद्यंसुखंनलभतइत्यर्थः ॥ २ ॥ तर्हिसर्वथाकर्मफलत्यागेसद्यएवदेहपातःस्यादित्याशंक्याह अतःकविर्नामसुनाममात्रेषुभोग्येषुयावता
ऽर्थेन अर्थोदेहनिर्वाहोयस्यसतथाभूतःस्यात् अप्रमत्तः तावन्मात्रेप्यनासक्तः व्यवसायबुद्धिर्नंदंसुखमितिनिश्चयवान् तदापितत्रतस्मिन्नर्थेअ
न्यथैवसिद्धेसतितत्रयत्नेपरिभ्रमंपश्यन्नयतेत ॥ ३ ॥